

Dosarul nr. 2r-18/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.: A. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Pcela Serghei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigorișin Nicolai împotriva lui Pcela Serghei, intervenient accesoriu Stolear Olga cu privire la dezmințirea informației, exprimarea scuzelor și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea depusă de Pcela Serghei privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Pcela Serghei împotriva hotărârii din 20 martie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 22 martie 2019 Grigorișin Nicolai a depus cerere de chemare în judecată, cu concretizările ulterioare, împotriva lui Pcela Serghei, solicitând obligarea pârâtului să dezmințască următoarea informație falsă și defăimătoare, prin același mijloc de informare, asigurând proporționalitatea tirajului și/sau numărului persoanelor ce pot avea acces la informația dezmințită: „Nicolai Grigorișin este bandit, fugar de la îndeplinirea serviciului militar, persoană ce deține o contuzie din copilărie, comite acțiuni de spălare a banilor din reparația drumurilor în activitatea pe care o desfășoară”; „fiecare conducător al întreprinderii municipale din mun. Bălți, transmite Primarului mun. Bălți, Nicolai Grigorișin, câte 10.000 de lei”; „Nicolai Grigorișin l-a obligat pe șeful Întreprinderii Municipale „Direcția de Construcție a Drumurilor mun. Bălți”, să semneze acte în mod ilegal, din scheme de corupție, cu beneficierea unui venit necuvenit, intitulat sub formă de „откат,,”; obligarea pârâtului să-și exprime scuze pentru răspândirea informației false și defăimătoare precum că: „Nicolai Grigorișin este bandit, fugar de la îndeplinirea serviciului militar, persoană ce deține o contuzie din copilărie, comite acțiuni de spălare a banilor din reparația drumurilor în activitatea pe care o desfășoară”; „fiecare conducător al întreprinderii municipale din mun. Bălți, transmite Primarului mun. Bălți, Nicolai Grigorișin, câte 10.000 de lei”; „Nicolai Grigorișin l-a obligat pe șeful Întreprinderii Municipale „Direcția de Construcție a Drumurilor mun. Bălți”, să semneze acte în mod ilegal, din scheme de corupție, cu beneficierea unui venit necuvenit, intitulat sub formă de „откат,,” precum și încasarea din contul pârâtului a sumei de 100.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea protocolară din 04 iunie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost introdusă în proces în calitate de intervenient accesoriu Olga Stolear.

Prin hotărârea din 20 martie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost admisă acțiunea depusă de Grigorișin Nicolai. S-a obligat Serghei Pcela să dezmințască următoarea informație falsă și defăimătoare, prin același mijloc de informare, asigurând proporționalitatea tirajului și/sau numărului persoanelor ce pot avea acces la informația dezmințită: „Nicolai Grigorișin este bandit, fugar de la îndeplinirea serviciului militar, persoană ce deține o contuzie din copilărie, comite acțiuni de spălare a banilor din reparația drumurilor în activitatea pe care o desfășoară”; „fiecare conducător al întreprinderii municipale din mun. Bălți, transmite Primarului mun. Bălți, Nicolai Grigorișin, câte 10.000 de lei”; „Nicolae Grigorișin l-a obligat pe șeful Întreprinderii Municipale „Direcția de Construcție a Drumurilor mun. Bălți”, să semneze acte în mod ilegal, din scheme de corupție, cu beneficierea unui venit necuvenit, intitulat sub formă de „откат,”. S-a obligat Serghei Pcela să-și exprime scuze pentru răspândirea informației false și defăimătoare precum că: „Nicolai Grigorișin este bandit, fugar de la îndeplinirea serviciului militar, persoană ce deține o contuzie din copilărie, comite acțiuni de spălare a banilor din reparația drumurilor în activitatea pe care o desfășoară”; „fiecare conducător al întreprinderii municipale din mun. Bălți, transmite Primarului mun. Bălți, Nicolai Grigorișin, câte 10.000 de lei”; „Nicolae Grigorișin l-a obligat pe șeful Întreprinderii Municipale „Direcția de Construcție a Drumurilor mun. Bălți”, să semneze acte în mod ilegal, din scheme de corupție, cu beneficierea unui venit necuvenit, intitulat sub formă de „откат,”. S-a încasat din contul lui Pcela Serghei în beneficiul lui Grigorișin Nicolai suma de 70.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

La 28 iulie 2020 Pcela Serghei a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen al apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 20 martie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Grigorișin Nicolai.

Prin încheierea din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de Pcela Serghei privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Pcela Serghei împotriva hotărârii din 20 martie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 01 decembrie 2020 Pcela Serghei a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, cu soluționarea prin decizie cererea privind repunerea în termen al apelului.

În motivarea recursului Pcela Serghei a indicat că instanța de apel, respingând cererea de repunere în termen al apelului, nu a ținut cont de faptul că dânsul în perioada 08 iunie 2020 – 08 august 2020 s-a aflat la tratament medical.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost expediată la 17 noiembrie 2020 la adresa de domiciliu a lui Pcela Serghei: XXXXX, (f.d. 156), recepționată de către ultimul la 18 noiembrie 2020 (f.d. 160).

Astfel, recursul declarat la 01 decembrie 2020, este în termen.

La 14 decembrie 2020 în adresa lui Grigorișin Nicolai a fost expediată copia recursului declarat de Pcela Serghei, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 162-164).

La 23 decembrie 2020 Grigorișin Nicolai, reprezentat de avocatul Paciurca Iulian, a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de Pcela Serghei, cu menținerea încheierii din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, pe care o consideră legală și întemeiată.

De asemenea, a indicat intimatul că sunt declarative argumentele recurentului precum că în perioada 08 iunie 2020 – 08 august 2020 s-a aflat la tratament, iar certificatele medicale prezentate confirmă doar beneficierea de unele consultații și recomandări medicale, nu și faptul că s-a aflat la tratament internat în spital în condiții de imposibilitate de a depune apelul în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că la 20 martie 2020 Judecătoria Bălți, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Nicolai Grigorișin.

La 24 martie 2020 în adresa pârâtului Pcela Serghei a fost expediată spre cunoștință copia hotărârii din 20 martie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f.d. 91), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către acesta.

Se reține că prin Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 „Privind declararea stării de urgență”, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada *17 martie 2020 - 15 mai 2020*.

Conform pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Din cele relatate rezultă că pentru Serghei Pcela termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a început să curgă în ziua imediat următoare datei de 15 mai 2020, când a încetat starea de urgență, adică începând cu 16 mai 2020, astfel termenul-limită de depunere al apelului *a fost data de 16 iunie 2020*.

La 28 iulie 2020, peste aproximativ 2 luni de zile, Pcela Serghei a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen al apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 20 martie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Grigorișin Nicolai.

Ca urmare, prin încheierea din 20 octombrie 2020, Curtea de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a respins cererea depusă de Pcela Serghei privind repunerea în termen a cererii de apel și a restituit cererea de apel depusă de Pcela Serghei împotriva hotărârii din 20 martie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Se reține că termenul de apel este un termen imperativ (obligatoriu), legal (prevăzut de lege) și absolut (categoric).

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii depuse de Pcela Serghei privind repunerea în termen a cererii de apel și de restituire a cererii de apel depusă de către acesta împotriva hotărârii primei instanțe, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen, or, termenul limită de declarare al apelului a expirat la 16 iunie 2020 inclusiv, pe când cererea de apel a fost depusă tocmai la 28 iulie 2020.

De altfel, Pcela Serghei începând cu 16 mai 2020 - până la 16 iunie 2020 inclusiv a dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de atac împotriva hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Prin prisma prevederilor legale citate, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (1) și (4¹) din Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. Participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Potrivit art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, Citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Se reține că în motivarea cererii de repunere în termen al apelului, Pcela Serghei a invocat faptul că nu a cunoscut despre examinarea prezentei cauze și nici de emiterea hotărârii din 20 martie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central. Despre emiterea hotărârii primei instanțe a aflat la 03 iulie 2020 de la executorul judecătoresc.

Or, după cum rezultă din actele cauzei încă la data de 03 aprilie 2019 Pcela Serghei a cunoscut că în procedura Judecătoriei Bălți, sediul Central, se află spre examinare prezenta cauză civilă, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție nr. DS3118410485AR a citației și actelor de procedură expediate de prima instanță la adresa de domiciliu al ultimului: XXXXX (f.d. 21).

Astfel, Pcela Serghei, în conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, trebuia să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale și să depună diligența necesară de a se interesa de soarta dosarului respectiv și să-și valorifice dreptul de acces la instanță prin depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe până la expirarea termenului de atac prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La acesta aspect, instanța de recurs remarcă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență, cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

În contextul enunțat, instanța de recurs consideră că Pcela Serghei întru susținerea cererii de repunere în termen al apelului nu a prezentat probe concludente și pertinente ce ar demonstra faptul că termenul de atac al hotărârii primei instanțe a fost omis justificativ.

Nu poate fi reținut argumentul lui Serghei Pcela invocat în cererea de recurs precum că instanța de apel, respingând cererea de repunere în termen al apelului, nu a ținut cont de faptul că în perioada 08 iunie 2020 – 08 august 2020, dânsul s-a aflat la tratament medical, care vine în contradicție cu actele cauzei.

Or, după cum rezultă din trimitere-extras din 19 octombrie 2020 eliberat de IMSP „Centru terapie cu laser SRL „Incomed””, Pcela Serghei a fost la consultația medicului-specialist din cadrul acestei instituții medicale la data de: 23 iunie 2020, 08 iulie 2020, 09 iulie și la 25 iulie 2020, iar din trimitere-extras din 15 octombrie 2020 eliberat de IMPCMF rezultă că recurentul/apelant a urmat tratament ambulator în perioada 20 iulie 2020 – 08 august 2020 (f.d. 148-149).

Colegiul consideră că perioadele de timp sus-menționate la care s-a referit recurentul/apelant Pcela Serghei nicidecum nu justifică omiterea întemeiată a termenului de atac a hotărârii primei instanțe, deoarece ultimul a urmat tratament medical după ce a expirat termenul legal de atac cu apel a hotărârii judecătorești din 20 martie 2020 prevăzut expres și imperativ de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care a fost la 16 iunie 2020 inclusiv.

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Ținând cont de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Pcela Serghei și de a menține încheierea din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Pcela Serghei.

Se menține încheierea din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigorișin Nicolai împotriva lui Pcela Serghei, intervenient accesoriu Stolear Olga cu privire la dezmințirea informației, exprimarea scuzelor și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabila.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic